

9333

1782, 31.

DISSERTATIO
DE EXHEREDATIONE IN AL-
LODIIS ET FEVDIS BONA
MENTE FACTA

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE
PRAESIDE

D. FRID. GOTTLIEB ZOLLERO

COD. P. P. O. ECCLES. CATHEDR. MERSEB. CAPITVL. CVRIAE

IN PROVINCIA SVPREM. ADSESSORE, FACVLTV. IVRID.

SENIORE ET ACADEM. DECEMV.

IN AVDITORIO ICTORVM

D. I. MART. MDCCLXXXII.

DEFENDET

AVCTOR ET RESPONDENS

CHRISTIAN. GVILJELM. GOTTLIEB HAEVSLER

EISENBERG. ALTENB.

LIPSIÆ

EX OFFICINA WALTHERIA.

PERILLVSTRI ATQVE EXCELLENTISSIMO

DOMINO

IOANNI LIB. BAR. A ROTHKIRCH
ET TRACH

DYNASTAE SVPERIORIS ET INFERIORIS BEERSDORFII, STEVDE-
NICII, NEOSORGAE, NOEBDENICII, ROEDAE
ET VNSCHII, RELIQVA

SERENISSIMI SAXONIAE DVCIS GOTHANI ET AL-
TENBVRGICI A CONSILIIIS SANCTIORIBVS

NEC NON

IN CVRIA, QVAE ALTENBVRGI EST, PROVINCIALI CAN-
CELLARIO EMINENTISSIMO.

PERILLVSARI ATQVE EXCELLENTISSIMO

DOMINO

IOANNI LIB. BAR. A ROTTKIRCH
ET TRACH

DYNASTAE SVEVICAE ET IMPERIALIS REVERENDIT. STABE

RELI. GEORGE. NOBILITIC. BOHEM

ET ARCHIEPISCOPO

REVERENDISSIMI SACRAE DUCIS GOTHANI ET ALI

REVERENDI A CONSILII SVOBODIENSIS

NEC NON

IN CURIA DUCIS ALTENBURGENSIS, PROVINCIALI CAN

CELLARIO EMINENTISSIMO

§. I.

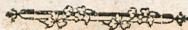
Quin parentes omni qua possunt cura salutis utilitati que naturae prospiciant, illorumque insita naturali erga hos ⁵⁰⁹⁷⁷, et charitas audit, liberis ad vitam suavius honestiusque transigendam consulant, inquitente PAVLO ²), haud ambigitur. Nihilominus quoque in propatulo est, parentes nunquam se de curriculo a natura determinato deflectere, iraque vana imbutos bona a legibus deferenda procreatis detrahere. Quid acerbius his contingere possit? Meliori exheredationis rationi locus est, quando soboles parentum amore indignos se reddant.

§. II.

Exheredatio est *exclusio a legitima in testamento nominatim facta*. A testamento itaque rite formato dependet institutio atque exheredatio. Exheredatio autem est vel odiosa vel favorabilis, prior fit mala mente et in odium eorum, quorum interest, ut instituantur. Parentibus olim ex Leg. XII. Tab. haud distinctione ob dominium Quiritarium in liberos competens, erant enim illi respectu parentum res, liberos exheredare erat concessum

A 3

2) L. 7. D. de bon. damnat. L. 15. D. de inoffic. testam.

sum^b. Tempore vero ante Iustiniano plerumque arbitrio iudicis, sigillatim centumvirorum determinatum^c). Nulla causae adscriptio liberos exheredes scribendi requirebatur, ideoque liberi testamentum tanquam inofficiosum rescindere haud poterant, nisi probarent^d, se fuisse gratos. Iustinianus autem male accommodatum habebat saluti reipublicae, tantam rem in arbitrio esse constitutum. Hinc causas exheredationis nominatim in lege concinnauit, quas Nou. 115. exponit.

§ III.

Quaestionem hic mouendam esse videtur, an aliae praeter has in lege memoratas causas existant, quae sub illis comprehendi queunt? ^e) Iustinianus iussit, vt praeter illas in Nou. recensitas, nulla alia ad exheredandos liberos sufficiat, nisi plane eadem sit. Sunt tamen, qui has causas expositas ad quascunque similes vel maiores vel potius in vita ciuili occurrentes, modo parentes afficiant iniuria, extendunt^f). De quorum sententia plane alii declinant et ad confirmandam opinionem mentem Iustiniani ita interpretantur, quod non solum causas dignas recensere, sed etiam indignas reicere voluerit^g). Distinctionem quandam potius adhibendam censeo, an alia tanquam species sub genere in lege concurrente sit contenta, an non? Priori casu pro iusta causa vtique aestimatur, posteriori nequaquam, licet causa sit maior aut grauior. Nam lex poenalis de casu ad casum extendi nequit^h).

§. IV.

b) Liv. Lib. I, cap. 34. Cicer. de orat. Lib. I, cap. 38. L. 11. D. de lib. et posth.

c) Val. Max. Lib. VII. cap. 7. Quintil. inst. 4, 7. Plinius Lib. IV. ep. 8.

d) L. 5. D. de inoffic. test. L. 28. C. de inoff. test. L. 21. §. 1. h. t.

e) Wernher P. IV. obs. 149. Berger oecon. Lib. II. Tit. 4. §. 14. Coccej. diff. quae sit genuina resolutio controouersiae circa causas exheredationis liberorum.

f) Menoch de arbit. iud. quaest. L. II. Cent. 3. Cas. 267. n. 6. Huber Prael. Inst. h. t. §. 10. seq. Carpz. P. III. Const. 14. def. 10.

g) Harprecht ad Inst. h. t.

h) Mascard Concl. 714. de probat.

§ IV.

Alter modus exheredes faciendi est fauorabilis, qui fit bona mente et suadente utilitate in fauorem liberorum eum in finem, ut his exheredatis eorumque descendentes consulatur. Haud iniuria huiusmodi exheredationi leges suffragantur ¹⁾. Quid? quod CVIACIVS et PAPINIUS nomine hanc non iniuriam, sed potius prouidentiam appellant ²⁾. Quam ob rem non solum parentibus, quibus liberi ab intestato succedunt, sed aliis quoque super liberis patria potestate gaudentibus, hoc facere licitum, etsi talis exclusio potius e pietate, amore, cura, et prouido consilio fluit ³⁾. Vnde colligitur, patri nec non matri atque omnibus ascendentibus ⁴⁾ quemlibet, cui legitima competit, exheredare etiam emancipatum, ⁵⁾ integrum esse. Exclusio vero bona mente facta pinguiori praesumptione, mala gaudet. Pater enim semper salubrius consilium in gratiam liberorum inire praesumitur ⁶⁾, ideoque magis magisque solemus testamento tribuere fauorem, quam filio exheredato ⁷⁾. Cum huiusmodi exclusio absque animo vindictam exercendi sit, intuitu quidem causae in testamento exprimentae cum odiosa conuenit, haud vero cum causis ad hanc exheredationem requirendis; nam alias continet lex, tamen duntaxat exempli causa ⁸⁾. Quid vero, si causa exheredationis in testamento non sit inserta, an hoc effectum fortiatur? Negantium ⁹⁾ sententiae subscribere haud dubito, cum pro illa leges disertis militent verbis d. Nov. *non licet praeterire aut exheredes facere*, quam etiam

i) L. 18. D. de lib. et posth. L. D. 16. §. 2. de curat. fur. et aliis dando, Leyser spec. 358. Richter decif. 41. n. 48. et seq. Muller ad Struv. synt. i. c. §. 37.

k) cf. Meier C. I. A. tit. de lib. et posth. §. 22.

l) L. si furios. 56. §. 2. D. de curat. fur.

m) L. 3. §. 3. D. de vris. C. I. A. d. tit. §. 24.

n) L. 5. inst. de exhered. liber.

o) L. 22. §. 4. D. ad leg. Jul. de adult.

p) L. 10. D. de inoffic. test. L. 12. §. 2. D. de bonis libert.

q) L. 12. §. 2. D. et 16. de bonis libert.

r) Struv. synt. i. c. Lib. XXVIII. exere. 32. th. 36. exercit. ro th. 22.

etiam Elect. August. secutus est ^{s)}. Nec desunt quidem, quibus, contrarium videtur ^{v)}. Legis ^{u)} vero ratio, ex qua illi sententiam eliciunt, haud in generali dispositione est quaerenda. Hac in lege nihil aliud sancitum est, dicente Wernhero ^{x)}: *quam quod exheredatio, quae non notae causa, sed consilio fiat, haud nocere debeat.* Absque causae mentione non valet exheredatio, etiam si ad favorem filii concernat, licet alii contrarium malunt ^{v)}. Praeteritio heredum necessariorum extra potestatem testatoris constitutorum olim quidem pro exheredatione habebatur. Ast praeter liberis bonorum possessione contra tabulas succurrit ^{z)}. Iure nouo praeteritio a patre facta nullitatem, a matre vero querelam inofficiosi testamenti inuoluit ^{z)}. Alias vero in testamento a milite in expeditione bellica condito ^{b)}.

§ V.

Omnibus omnino bonis, de quibus patri facultas libere testandi competit, liberos legitime excludi posse, in aperto est. Quid vero de feudis? Plane aliam feudorum ac allodiorum rationem esse, nemo non intelligit. Proprietas enim vasallo competens vi domini vtilis est limitata ^{e)}, adcoque ei, uti ei sedet, de rei substantia feudalis disponere haud integrum est. Proprietas partim contemplatione domini directi, partim intuitu eorum, qui iuris hereditarii in feudo participant, restricta est, ita ut is incon-

s) P. IX. conf. 9.

t) Donell et Hilliger 6 comm. 13, Vinn. 2, sel. quaest. 21. Sichard ad Auth. Non licet. n. 26. C. de lib. praet.

u) L. 47. pr. D. de bon. libert.

x) Sel. obs. for. P. I. obs. 312.

y) Richtershus. p. 6. c. 3. n. 22. Richter p. I. decif. 41. n. 48.

z) §. ult. inst. de exhered. liber.

a) Nov. 115. §. 3. Huber prael. ad inst. Lib. II. Tit. 13, §. 2. seq. dissent. Westenberg in pr. D. p. 721.

b) §. 6. inst. de exhered. liber.

c) II. F. 8. pr. II. F. 23.

inconsulto domino et absque consensu agnatorum nec feudi conditionem deteriorem reddere nec istud alienare possit ^{d)}). Ex quo patet, dispositionem vasalli quoque testamento adiectam quoad allodialia bene subsistere, haud vero quoad feudalia ^{e)}). Quod etiam M. OTTO ^{f)} affirmat, inquit: Und ist solches aus den Lehnsrechten gar leichtlich darzutun, welche ausdrücklich vermögen, daß testamentariae dispositiones und Verschungen in den Lehngütern nicht statt und platz haben ^{ic}). Distinguendum esse potius putamus inter feuda hereditaria et ex pacto et providentia talia.

§. VI.

I) Feuda hereditaria, in quibus successio utpote in rebus allodialibus obtinet, dispenduntur in simpliciter vel secundum quid talia, eaque vel mere talia vel mixta sunt. In illis omnis generis heredes etiam foeminae ^{g)}, tam cognati quam extranei modo civili ^{h)}, non feudali succedunt, dummodo defuncti heredes sint, nec sufficit, aliquem primi acquirentis heredem esse. Vasallo libera de feudo mere hereditario ob singularem inuestiturae tenorem, quo tale feudum ab aliis quoad ipsam substantiam defleat, facultas competit ⁱ⁾. Ideoque filio dispositionem parentis super feudo confectam impugnare et destruere haud fas est. Nam non tantum leges Rom. ad patris factum servandum pie obligant ^{k)}, sed ius etiam feudale disertis verbis sancit, quod e. g. feudum hereditarium a patre rite alienatum vel testamento in alium translatum

d) II. F. 8. II. F. 55. §. 11.

e) Struv. syst. i. f. Cap. IX. aph. 12. n. 10.

f) Relat. pag. 395.

g) Struv. resp. p. 54. n. 6. Wernher P. II. obf. 490. Struv. i. f. Cap. IV. aph. 12. n. 1. eod. aph. 13. n. 5.

h) Strik i. f. c. 4. §. 12. n. 3. Schilter ad Struv. i. f. p. 31.

i) Gail. 2. obf. 154. Richter d. 25. n. 11.

k) L. ex qua persona 149 D.

latum reuocari nequeat ^{l)}. Vnde fuit, patrem intuitu libere disponendi facultatis, qua pollet in huiusmodi feudis, filium non ex causis solum in Nov. recensitis, sed quoque ex aliis ad eius favorem spectantibus exheredare posse. Ex quibus enim causis filius priuatur successione intestata allodiali, ex iisdem etiam privandus est feudali. Indoles feudi hereditarii eruitur ex contentis inuestiturae e. g. zur rechten Erbgut ic. als ihr Erb und Eigenthum zu gebahren, daran ihres Gefallens zu disponiren ^{m)}. Quae feuda, cum a communi feudorum natura abhorrent et tantummodo merito contrahentium arbitrio nituntur, haud praesumuntur, donec eorum qualitas legitime probetur ⁿ⁾. Ex quo liquet, feuda imp. non hereditaria esse ^{o)}. Quamquam huiusmodi feuda, quoad liberam disponendi potestatem inter vivos et mortis causa cum allodiis quodammodo conspirant, nihilominus adhuc plures inter illa supersunt differentiae ^{p)}, ad quas sigillatim refertur, legitimos ad successionem in feudo non admitti, sed tamdiu verba iuris Long. ^{q)} applicanda censeo, donec leges singulares aliud ferant ^{r)}. Sunt quidem, qui ob Const. Sax. inedit. XIV. aliud fideant; sed, an haec const. regulam generalem contineat? adhuc nonnullum dubium mouet.

§. VII.

Secundi generis feuda hereditaria scilicet secundum quid talia s. mixta sunt, in quibus duntaxat modi ciuiles succedendi vt
in

l) Etsi clientulus I. F. 13. M. Otton. relat. p. 406. et 8.

m) Cuiusmodi pacta adicit Schilter in obs. ad Struv. i. f. p. 83. 84. Püttmann. e. i. f. §. 122. not. b.

n) Wernher P. II. obs. 490.

o) Moseri tract. v. d. E. L. B. p. 20. et 209. De Cramer in den Beschl. Weitt. P. III. p. 140.

p) cf. C. F. Hommel. Rhapf. obs. 272.

q) II. F. 26. §. 10.

r) Quod laudanter exposuit E. B. Schorcht. Von der Unfähigkeit der Mantelkinder zur Lehnsfolge.

in re allodiali obseruantur, ita vt e. g. cognati tantum exclusis extraneis aut soli masculi haud admissis foeminis ad ea vocentur ¹⁾. Ideoque vasallo intra limites potestati suae concessas de feudo ex animi sui sententia statuere licitum est, nec ei impedit, quominus filium iusta ex causa vel bona mente ab hereditate excludere possit. Si vero vasallus plus, quam ei inuestiturae pacta aut litterae moresue concedunt, sibi arroget, et e. g. feudum ad extraneum vel foeminam transferret; id non nisi consentiente domino fieri potest. Quod BALDVS, MANTICA, MENOCHVS, VVLTEIVS ²⁾ aliique statuunt. In aliis autem omnibus eiusdem feudum propriam retinet naturam atque indolem. Voluntatem defuncti heredes vt alii seruare obstricti sunt, nec iis feudum sine allodio retinere integrum est, secus se res habet iure Sax., si agnati iure proprio vt primae inuestiturae in feudo hereditarij succedunt. Consensus adeo domini dispositioni vasalli adiectus ad eius valitatem sustinendam haud sufficit. Vasallus enim iis, quorum interest etiam consulto domino praeiudicium inferre nequit ³⁾. Caeterum vero intra fines inuestiturae positos ille libera disponendi facultate gaudet. Nec tamen desunt, e. g. SPECVLATOR ⁴⁾ et I. ANDRAE, qui, consensum domini ad tale factum a vasallo susceptum requirendum, sentiant, licet clausula *hereditibus et quibus dederit s. potestas alienandi* in tenore inuestiturae comprehensa sit. At eorum assertum communi DD. calamo ⁵⁾ eo restrictum est, cum vasallo nec expresso pacto nec adscripta clausula, quibus dederit, luceat. In domini honorem et confirmationem consensus prioris inuestiturae inditi concessit WESEMBERG ⁶⁾. Successionem foeminarum eiusmodi feuda regulariter respuunt ⁷⁾, licet

B 2

verba

a) cf. H. Cocceius de feudo hereditario mixto.

b) L. 1. de feud. c. 9. n. 157.

c) Carpz. P. II. c. 47. def. vlt. Pistor. obs. 41.

d) Specul. tit. de locat. §. nunc aliqua vers. 94.

e) Doctores in cap. vn. de feud. non hab. propr. nat.

f) Conf. 318. n. 11, 15.

g) II. F. 36. Wesenb. def. c. 6. n. 22. Menoch conf. 148. n. 5. Carpz. decif 170.

verba *pro se et heredibus suis vniuersis* mens inuestiturae complectatur ^{b)}. Nam *ICTRI* sub adductis verbis foeminas tamdiu excludunt, ac masculi extant ^{c)}; cum eorum pacta stricte essent interpretanda ^{d)}, nisi diferte earum mentio facta vel verba nullis exceptis inserta sint ^{e)}. Tunc feudum non modo ratione successio- nis, sed etiam personarum erit hereditarium. Quod tamen cum feudo foemineo non confundendum est. In illo enim foemina beneficio possessoris defuncti et titulo vniuersali, in hoc autem pacto acquirentis succedit ^{f)}. Feudi mixti existentia per textum *II. Feud. 104.* probari potest. Eadem qualitate *Herbipoli* feuda sunt hereditaria, quae *Johannis-Leshi* audiunt ^{g)}, Aliud tamen *CARPZOVIVS* ^{h)} cum *SCHVLZIO* ⁱ⁾ sedet et rationes ex *ARVMAEO* etc. deducentes sic deinceps *BROCARDICO* nituntur: a potiori fit denominatio. Ergo feudum a mare et foemina acquisitum est masculinum; sed id ex eo haud sequitur. Illa vero regula ita intelligenda est, si species media est referenda ad alterum extremum, tunc potius ad se alterum deuoluit, ita de Hermaphrodito, vt in- terea Hermaphroditi natura, licet hodie eius existentia dubitatur, in thesi maneat intermedia et mixta.

§. VIII.

II) Feuda ex pacto et prouidentia maiorum sunt, in quibus quis solum modo feudali, non vt heres defuncti, sed ratione sanguinis

^{b)} *Wernher P. II. obs. 406.* *Berger P. I. resp. 122. n. 1.* *Barth. Cent. 4. diss. 312.*

^{c)} *Struv. i. f. C. IX. aph. 8. n. 12.* *Carpz. P. III. Const. 28. def. 15.*

^{d)} *Wernher P. I. obs. 220.*

^{e)} *Schilter ad Struv. i. f. p. 153.* *Strik de success. in feud. masc. et foem. concess. Püttmann e. i. f. §. 122. not. b.*

^{f)} *Sigellii progr. de differentia inter feuda hered. in foeminas transitor et foem. Lipf. 1754.*

^{g)} *Vid. Select. Norimb. P. I. c. 2.*

^{h)} *C. 3. n. 47.*

ⁱ⁾ *D. feud. th. 4.*

sanguinis et quidem primi acquirentis succedit. non Alii familiare
 feudum it. gentile domesticum vocant. Mortuo vasallo benefi-
 cium liberis cedit, vt ipse IUSTINIANVS dixit: *) *Si quis inte-
 status moriatur prima causa est in successione liberorum.* Fallit ta-
 men haec regula praescripta in feudis aduocatae, gestaldae, ha-
 bitationis, de camera, de cauena, quae certae personae fide di-
 gnae a domino tanquam beneficium tribuuntur l). Appellatione
 liberorum autem non nepotes solum, pronepotes, sed omnes
 quoque descendentes comprehendi, nemo non intelligit m). Trans-
 missio feudi ad liberos masculos legitimos solet fieri n), quod in
 mente inuestiturae *Chelische Leiblehns Erben*, nec non vox *Erben*
 explicatur de herede feudali. Foeminis igitur ad feudum adspi-
 rare vel illud alia natura imbuere, non licet. Quid? quod feu-
 dum a vera essentia atque indole et natura haud declinare semper
 praesumendum est, quod etiam ex iure feud. liquet o), nisi pacta
 moresue aliud suggerant. Vasallus inter viuos statuendi vel ehe-
 redes scribendi ob ius quaesitum, quod filii ex prima inuestitura
 trahunt, prohibetur p). Praecipue vero quod id attinet, circa
 feudum ex pacto et prouidentia distinguendum censemus inter
 feudum nouum et antiquum.

§. IX.

Feudum nouum non modo feudum noue acquisitum a primo
 acquirente et adhuc possessum, sed feudum quoque antiquum
 indole

B 3

k) §. 2. inst. de her. qualit. et differ.

l) II. F. 11. cf. I. L. Vhlii diss. de feudo ad heredes non transeunte,

m) cf. C. F. Walch de successione descend. feud. Ien. 1770.

n) II. F. 31. I. F. 14. §. 1.

o) I. F. 13, I. II. F. 3, 4. Schilter ad Struv. i. f. p. 130.

p) cf. I. L. Boecher de filio vasallo successore in feudo p. 16, seq. M. Otton. relat.
p. 396.

indole et iure nouorum indutum denotat. Quae metamorphosis contingere potest. 1) In feudis antiquis antea amissis, quae per nouam inuestituram redintegrantur, ita vt recens acquisita etiam eorum iure vtantur. Vetus enim titulus, qui per transmissionem semel fines tetegit, nouo interueniente haud continuatur. Distinguendum tamen, an vasallus feloniae reus accedente sententia feudo priuetur et dominus ei feudum restituat nouum, vel non scilicet vt vasallus feudum feloniam amissum retineat et dominus illi simpliciter i. e. per renouationem inuestiturae ante sententiam latam remittat? Illo casu feudorum transit in nouum, hoc vero nequaquam, sed qualitate antiqui adhuc pollet. 2) Si filius hereditate patris abstinens a domino, agnatorum consensu adhibito, de feudo nouo inuestiatur ¹⁾. Filius facta successionis renunciatione pro herede patris non habetur, ideoque feudo nouo adepto eius personam haud repraesentat. Agnatos vero simultaneeue inuestitos ob consensum praestitum in feudum nouum nuisse successionemque feudalem respuisse, censetur ²⁾. In feudis enim nouis etiam apud nos vasallo simultaneus inuestitus nec obrudi potest ³⁾. Quamquam alii ex C. I. de eo, qui finem, fec. agn. II. F. 49. contrariam sententiam eruere malint, nisi agnati in feudum nouum expresse consentiant. At lex non obstat, alios renunciatio successionis aliosque refutatio feudi effectus sortitur. Consilii est, vt agnati per legem inuestiturae sibi consulant ⁴⁾; tunc feudum intuitu filii naturae noui, ratione vero agnatorum antiqui particeps erit. 3) Quando quis feudum antiquum alienat, postea vero redimat, quo facto natura feudi antiqui imbutur qualitate noui. Ex his constat, feudum nouum etiam iure sax. solum descendentibus deferendum esse ⁵⁾; ideoque primus feudi acqui-

rens

¹⁾ II. F. 45. in fin. §. 34.

²⁾ Struv. i. f. Cap. III. aph. 7. §. 1. Schilt. ad Struv. p. 20. n. 5.

³⁾ Edict. Torgau. tit. wechergestalt die Agnaten §. jedoch.

⁴⁾ II. F. 12. Struv. i. f. C. III. aph. 1. n. 5.

⁵⁾ Struv. i. f. C. IX. aph. 15. n. 1.

rens inconsulto domino in praeiudicium descendendum dispo-
nere potest, nisi inuestitura expresse de agnatis loquatur. Alias
se res habet, si filius ab allodio exclusus sit, tamen ille successione
feudali fruitur; sin vero quoque a feudo, tunc non nisi consen-
tiente domino, arceatur ^x). Testamentum enim a vasallo condi-
tum, quoad allodia bona, haud vero quoad feudalia valitatem ex-
ferit ^y). Eiusmodi feudum ad alium etiam consensu domini, si
inuestitura de agnatis disponit, his inuitis translatum, naturam
feudi antiqui intuitu horum non exiit, sed tantummodo contem-
platione paciscentium ^z).

§. X.

Feudum antiquum est, quod a primo acquirente mediante
successione in aliquem delatum est ^a), dein etiam feudum no-
vum, cui dominus ius et naturam veteris adiecit, antiquum dicitur
^b). Licet agnati a primo acquirente genus non ducant, vi tam-
en pacti additi indolisque inuestiturae collatrales instar maio-
rum iure succedendi gaudent. Feudum sua natura antiquum ad
quoscunque primi acquirentis posteros successione transferri potest,
modo illi inhabilitatis immunes sint. Succedunt ii primo acqui-
renti, etsi possessionem vasalli mortui obtinent, neque tamen
eius locum modo vniuersali intrans, sed potius singulari i. e. be-
neficio primi acquirentis; Ideoque defuncti dispositionem ser-
uare haud obstricti sunt ^c). Fallit tamen haec regula in Sax. ^d),
vbi

x) Rosenthal c. 7. concl. 10. Carpz. resp. 5. §. 24.

y) Berlich P. I. dec. 49.

z) Struv. i. f. C. III. aph. 4. n. 3.

a) cf. I. W. Bauer diss. de feudo nouo atque vetere Lips. 1771.

b) II F. 18, 12. cf. C. Th. Boehmer de feudis antiquis iur. nevor. et nov. iure
antiquor. praeditis.

c) Richter p. m. dec. 79. n. 62.

d) Decif. nouiss. 68.

vbi non liberi solum, sed agnati quoque, tamen non nisi simul heredes allodiales, obligati sunt. Feudum ex pacto antiquum, etsi cum illo maximam partem conuenit, tamen notanda est differentia, quod vasallus domino congruente super hoc feudo ex pacto statuere et liberos exheredare queat. Nec vero nuda filii exclusio ab allodio sufficit, vt illi etiam successio in feudo denegata sit, nisi consentiente domino ^e. Huiusmodi existentia feudi e voluntate domini vasallique originem trahit. Quam ab rem pactum ab his initum consensu quoque eorum destrui potest et simul spes agnatorum in feudo succedendi expirat ^f, ad quos, si contrahentes in voluntate persisterint, ius quaesitum deuolutum sit. Secus vero in feudo ex natura sua antiquum, de quo non vlla disponendi facultas in praeiudicium liberorum ^g, nisi illi simul in allodia succedant, etiamsi dominus consensum praebuerit ^h, vasallo competit. Vni vero ex filiis feudum assignandi ius, salua tamen reliquis liberis legitima, vasallo haud ademtum est, quae iis ex aestimatione feudi atque allodii coniunctim, ita vt feudum maternum in legitimam non sit computandum ⁱ, debetur. Ita etiam WERNHERVS ^k) mentem Ordin. Torg. de anno 1583. §. welschgestalt die Ägnaten vers. dieneill aber doch ic. accipit. Cuius sententiae STRUVIUS ^l) et ROSENTHAL ^m) accedit. Sunt vero, qui e diametro sentiunt, ita vt ceteri ne liberi quidem facti patris conuenire possint ⁿ). Alias vero, si liberi ab integra hereditate exclusi essent; quod

e) Struv. i. f. Cap. IX. aph. 12. n. 8.

f) Struv. i. f. Cap. III. aph. 3. n. 2.

g) I. F. 8.

h) II. F. 39.

i) Hommel Rhaps. obf. 686.

k) P. II. obf. 451.

l) I. f. Cap. XIII. aph. 16. n. 5.

m) C. VII. c. 13. etc.

n) Carpz. P. III. c. 48. d. 9. in fin. Berger p. 1542.

quod patri ne ingratum quidem liberorum arcere fas est ^o). Nam eiusmodi potestas iure domini directi aeque ac agnatorum aut simultanee inuestitorum limitata est. Quod etiam locum facit, si Vasallus Imp. in extraneum transferre velit feudum, nisi ei haec potestas aut privilegio aut alio quocunque more legitimo concessa sit ^p). Etsi vero vasallus iure feudum alienandi gaudeat, id tamen vim testandi non complectitur. Cui quoque ius sax. ob ius vasallis Lusatae inter viuos statuendi competens, exceptis paucis casibus, suffragatur ^q). Natura huius feudi reliquis semper praevalet ^r); quippe quoque in quibus foeminis non vnquam spes succedendi viget, sed tantummodo masculis ^s).

§. XI.

De feudis quorum dispositio a domino simultanee inuestitis dependet, vasallo his consentientibus statuere liberum, haud dubitatur. Ex quibus adhuc monitis figillatim emergit quaestio, an exheredatus ius retrahendi omittat? Distinguendum esse cenfeo, an filius omnibus requisitis adhibitis legitime a feudo exclusus sit vel non? Nec quidem desunt, qui de priori casu disceptant ^t), sed ex eo res luculenter apparet, si videamus, an filius ex contractu patris retrahere cupiat, delata iam hereditate? vbi nequaquam permillum est etiam iure sax. ^u), secus autem iure germanico

^o) Strik de success. ab intest. diff. 12. C. 5. n. 6. Struv. i. f. C. IX. aph. 12. n. 8. cf. C. H. Horn de testamentar. patr. circa feud. disposit. Dissent. Bauer in diff. de vasallo exheredante §. 9 et 21.

^p) Exempla exposita vid. Lumigii C. I. F. T. I. p. 1c86. et Tom. II. p. 143. seq.

^q) Ord. feud. Lusat. (Tom. III. Cod. Aug. p. 357.)

^r) Struv. i. f. Cap. XVI. aph. 12. Schilter ad Struv. p. 87.

^s) I. F. 8. §. 2. Büttmann c. i. f. §. 100.

^t) Zasius de Retr. n. 55. Richter dec. 76. n. 22.

^u) Edict. Torgan.

manico antiquo, nec non adhuc nonnullis locis ^x); an iure proprio retrahere velit? utpote feudum a patruo venditum; a patre vero praeteritum, quod ei facere utique est integrum ^y). Secundo casu, quippe filius ne consensu quidem domini a feudo arceri queat, cum feudum non tam patris curae ac operae quam potius pacto primi acquirentis deferendum est ^z), quorum ius quaesitum exheredatione extingui nequit ^a), ideoque iure iuocandi liberi non possunt non experiri ^b).

^x) Carpz. d. c. 48. def. 11. et 6. resp. 116. n. 1.

^y) Strik ab intest. VI, 4 66. seq.

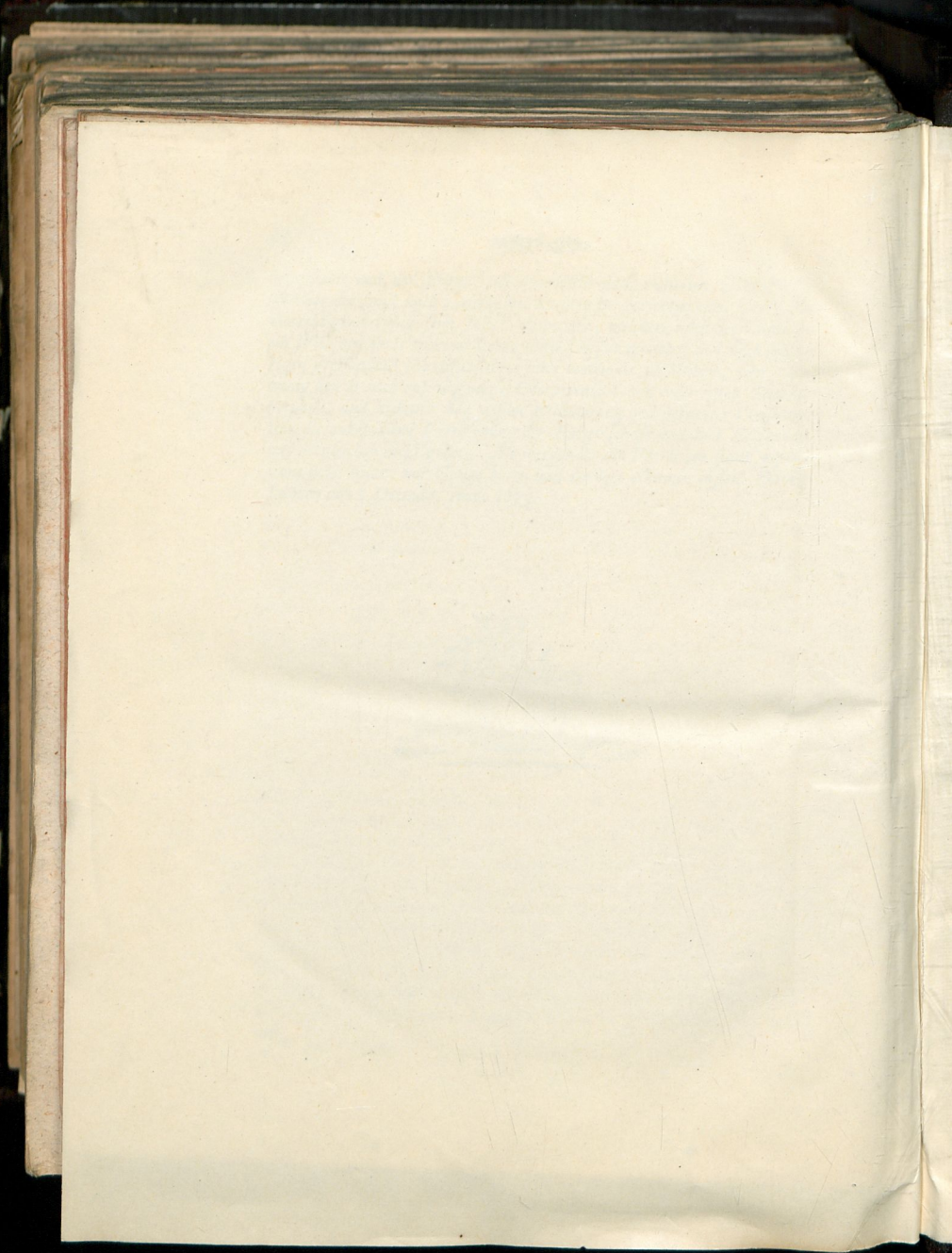
^z) II. F. 23.

a) L. 6. D. vnd. legit. L. 1. §. 10. D. de suis et legit.

b) Reinhard de exheredat. filii in feudo ex pacto et providentia haud effici. Vit. 1770.

U 78

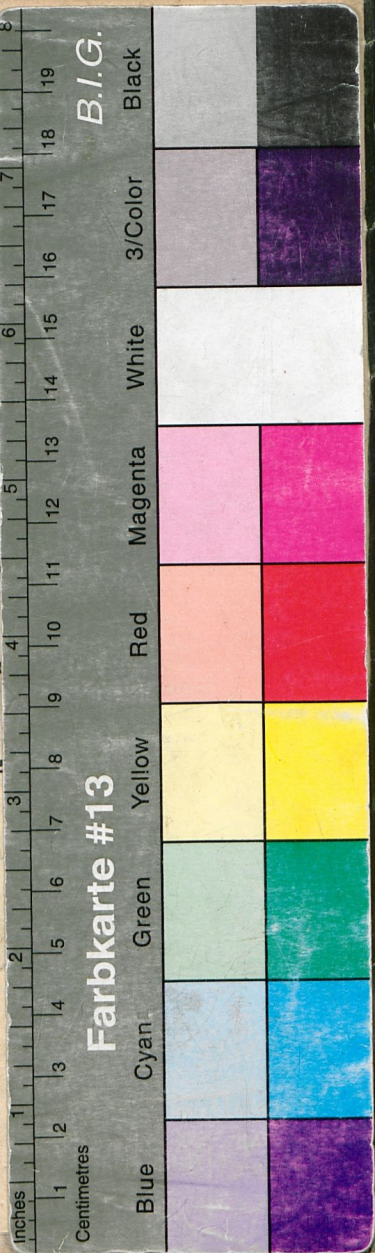
ULB Halle

3

005 361 494

9333

1782, 31.

DISSERTATIO
DE EXHEREDATIONE IN AL-
LODIIS ET FEVDIS BONA
MENTE FACTA

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE
PRAESIDE
D. FRID. GOTTLIEB ZOLLERO
COD. P. P. O. ECCLES. CATHEDR. MERSEB. CAPITVL. CVRIAE
IN PROVINCIA SVPREM. ADSESSORE, FACVLT. IVRID.
SENIORE ET ACADEM. DECEMV.
IN AVDITORIO ICTORVM
D. I. MART. MDCCLXXXII.

DEFENDET
AVCTOR ET RESPONDENS
CHRISTIAN. GVILJELM. GOTTLIEB HAEVSLER
EISENBERG. ALTENB.

LIPSIAE
EX OFFICINA WALTHERIA.